

Dansk Statsforfatningsret (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 539.

I bestemmelsens forarbejder hedder det bl.a. følgende (Forfatningskommissionens betænkning 1953, side 39):

»2. pkt., hvorefter særdomstole med dømmende myndighed ikke kan nedsættes, er en ny bestemmelse. Ved udtrykket »særdomstole« forstås domstole, som nedsættes til pådømmelse af en eller flere allerede foreliggende sager. Sådanne domstole frembyder den betænkelighed, at udpegningen af dommere kan ske under hensyntagen til deres indstilling til den eller de sager, hvori de skal dømme.

Bestemmelsen er ikke til hinder for nedsættelse af særdomstole, hvis myndighed ikke udstrækker sig til sagernes pådømmelse. Sådanne særdomstole vil fortsat kunne nedsættes ikke blot ved lov, men også i henhold til lov, jf. retsplejelovens § 21.«

Det er således i grundlovens forarbejder udtrykkeligt anført, at bestemmelsen i § 61, 2. pkt., ikke er til hinder for nedsættelse af særdomstole uden dømmende myndighed. Den samme opfattelse af kommet til udtryk i den forfatningsretlige litteratur, jf. *Alf Ross*, a.st., side 540, *Max Sørensen*, Statsforfatningsret (2. udg. ved Peter Germer, 1973), side 154 f., *Henrik Zahle*, Dansk Forfatningsret (1989), side 382, og *Peter Germer*, Statsforfatningsret (2. udg., 1995), side 162 f.

Den undersøgelseskommission, der foreslås nedsat til undersøgelse af Nørrebro-sagen, tillægges ikke dømmende myndighed. Dette gælder ikke blot i forhold til menige politifolk på Nørrebro, hvis eventuelle ansvarsforhold kommissionen ikke skal udtale sig om, men også i forhold til andre i offentlig tjeneste, hvor kommissionen alene skal udtale sig om, hvorvidt der af de pågældende er begået fejl og forsømmelser, der kan give anledning til, at et retligt ansvar søges gennemført.

Kommissionen har ikke beføjelse til at træffe afgørelse om et eventuelt personligt ansvar for involverede personer og tillægges således ikke dømmende myndighed. Dette er også udtrykkeligt anført i lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen.

På den anførte baggrund kan det fastslås, at lovforslaget ikke – hverken direkte eller indirekte – er i strid med grundlovens § 61.

Det kan tilføjes, at undersøgelseskommissionens kommissorium på det omhandlede punkt svarer til de kommissorier, som i de senere år har været givet til kommissionsdomstole og undersøgelsesretter.

3. Med hensyn til spørgsmålet om mulighederne for appel kan oplyses følgende:

Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser om en adgang til at påklage kommissionens udtalelser om et eventuelt personligt ansvar for involverede personer. Dette skyldes, at sådanne udtalelser ikke i sig selv har nogen retlig virkning.

Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at de berørte personer ikke har de sædvanlige retsmidler til rådighed med hensyn til efterprøvelse af de afgørelser, der af de kompetente myndigheder træffes på grundlag af kommissionens udtalelser.

Finder de berørte myndigheder på grundlag af undersøgelseskommissionens beretning, at en eller flere polititjenestemænd bør søges draget retligt til ansvar, gælder således de almindelige regler herom.

Kommer et *disciplinært ansvar* på tale, må myndighederne således gå frem efter reglerne i tjenestemandslovens kap. 4 og indlede en høringsprocedure med en angivelse af de forhold, der formodes at udgøre en tjenesteforsøelse. Alvorligere tjenstlige sanktioner kan, medmindre forholdet er fastslået ved dom, kun ikendes efter afholdelse af tjenstligt forhør, jf. § 24, 3. pkt., og i tilfælde, hvor en disciplinær straf er ikendt uden tjenstligt forhør, kan den pågældende tjenstemand med centralorganisationens anbefaling begære en tjenstlig undersøgelse iværksat, jf. tjenestemandslovens § 22, stk. 4.

Hverken den forhørsleder, der i givet fald skal forestå en disciplinær undersøgelse og eventuelt afgive en indstilling om sagens afgørelse, eller den myndighed, der skal træffe afgørelse i tjenstemandssagen, vil være berettiget til at lægge undersøgelseskommissionens vurderinger uprøvet til grund. En afgørelse om ikendelse af disciplinærstraf vil endvidere skulle træffes under iagttagelse af såvel tjenstemandslovens som forvaltningslovens almindelige regler.

Afgørelser under eventuelle tjenstemandssager vil i øvrigt kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand. Sagen vil endelig kunne